

Naalakkersuisut matumuuna Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna saqqummiuppaat:

Kalaallit Nunaata Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqatigiissummut atatillugu Kalaallit Nunaata nunap immikkoortuatut tunuarsimaarfigineqarneranik Namminersorlutik Oqartussat atorunnaarsitsinissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. (Suliffeqarnermut, Ilisimatusarnermut Avatagiisinullu Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuut

FN-ip imarsiornermut suliniaqatigiiffiata (IMO) 2004-mi Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqatigiissut akueraa. Isumaqatigiissummi uumasut avataaneersut umiarsuit imermut oqimaaloquttamut tankii aqutigalugit eqqussuunneqarnissaannik pinaveersaartitsinissaq siunertarineqarpoq. Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqatigiissut 8. september 2017-imi atuutilerpoq. Danmarkip isumaqatigiissut, Kalaallit Nunaannut nunap immikkoortuatut tunuarsimaarfiusoq 2012-imi akueraa atuutsilerlugulu.

Imaani avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 8. juni 2017-imeersoq (matuma kingorna imaani avatangiisinut inatsit) imermut oqimaaloquttamut maleruagassanik imaqaarerpoq. Inatsit ikaarsaarnermi aqqiissuussinermik imaqarpoq, taannalu imermut oqimaaloquttamut maleruagassat 1. august 2020-mi atuutilernissaannik isumaqarpoq. Tassalu Kalaallit Nunaanni Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqatigiissummi piumasaqaatinik naammassinninnissamut inatsit inissinneqareerpoq.

Isumaqatigiissutip imaa

Imeq oqimaaloqutaq tassaavoq imeq, umiarsuup makittarinnissaa, uinganninnissaa, itsinera, patajaannissaa sukattoqanninnissaaluunniit iluarsiiviginiarlugu umiarsuarmut immiunneqartartoq. Erngup oqimaaloquttap annersaa imaanit immiunneqartarpoq. Taamaattumik imeq minguiissutsimigut, tarajoqassutsimigut il.il. allanngorarsinnaavoq, nalinginnaasumillu aamma erngup saniatigut akuutissat allat immiunneqartarput. Akuutissat taakku pingaartumik tappiorannartuusarput uumassusillit (naasut, uumasut, bakteriat il.il.). Tamatuma saniatigut imeq oqimaaloqutaq arrorsinnaanngitsunik, soorlu ujaqqanik, sioqqanik saffiugassanillu allanik, pingaartumik immap naqqaneersunik imaluunniit kuuqit aqutigalugit immamut avallassimasunik akoqarsinnaavoq.

Umiarsuarni imeq oqimaaloqutaq uumasunik allaneersunik immami avatangiisinut annertuumik eqqussuiffiusarpoq siaruareriffiusarlunilu. Uumasut naasullu allaneersut sumiiffinnut, namminneerlutik siaruarfigisinnaanngisaminnut siaruartinneqartarput, aammalu sumiiffinni uumasut assigiinngissitaarnerinut sunniuteqarnerluttarlutik. IMO-p imermut oqimaaloquttamut isumaqatigiissutaata atuutsinneqalerneratigut, uumasunik allaneersunik siaruarerinissaq pinngitsoortinniarlugu umiarsuarni imermik oqimaaloquttamik passussinissamut nunani tamalaani ataatsimoortumik malitassanik pilersitsisoqarpoq.

Imermut oqimaaloquttamut isumaqatigiissummi aatsaat isumaqatigiissummi piumasaqaatit naammassineqarsimappata, imermik oqimaaloquttamik kuutsitsisoqarsinnaasoq piumasarineqarpoq. Taamaattumik imeq oqimaaloqutaq nunamiit naammaginartumi ungasissuseqarluni taarserneqarsinnaavoq, imaluunniit imeq oqimaaloqutaq, akuutissat allannguisinnaasut atorlugit

atornagilluunniit suliarineqarsinnaavoq (salinneqarsinnaavoq). Piumasaqaatit taakku imeq oqimaaloqutaq tigoqqaavimmut tunniunneqarpat, imaluunniit imermik oqimaaloquttamik suliaqarnissamut periaatsimik akuerisamik allamik atuisoqarpat atuutissanngillat.

Aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisinnaasai

Kalaallit Nunaat Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqaatigiissummut ilaalissappat, tamanna inuussutissarsiornermik ingerlataqartunut aningaasatigut annertuumik kinguneqassanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq. Aamma Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqaatigiissummut ilaalernermit atatillugu allaffissornermi aningaasartuutissat Iisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmut aningaasaqarnikkut sinaakkusiussat pioreersut iluanni akilerneqartarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Imaani avatangiisinut inatsimmi imermut oqimaaloquttamut maleruagassat umiarsuaranut, taamaallaat Kalaallit Nunaata imartaani angalasunut atuutinngillat. Aamma Royal Arctic Line-p umiarsuaanut, Danmarkimut Danmarkimiillu angalasartunut piumasaqaatit nutaat atuutilissanngillat, umiarsuit taakku Kalaallit Nunaata imartaata avataani angalanermi danskit imermut oqimaaloquttamut piumasaqaataannik malinnereermata.

Aamma Royal Arctic Line-p 2017-imi CSR-imut nalunaarusiaani allassimavoq, Royal Arctic Line-p umiarsuaasa imartat akornanni uumasunik allaneersunik suussisinnaajunnaarlutik imermik oqimaaloquttamik passussisarnissaat IMO-mi imermut oqimaaloquttamut isumaqaatigiissummi qulakkeerneqartoq. Taamaattumik inuussutissarsiornermik ingerlataqartut Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqaatigiissummi maleruagassat malereerpaat, taamaattumillu Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqaatigiissutit nunap immikkoortuani tunuarsimaarfigineqarneranik atorunnaarsitsinissap aningaasatigut annertuumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Aamma umiarsuit ilisimatusarnermit atatillugu angalasarnerini aammalu aatsitassarsiornermi sulianut atatillugu IMO-p maleruagassiaasa malinneqarnissaat pingaartinneqarpoq. Taamatut pingaartitsinermit ilaatigut IMO-mi imermut oqimaaloquttamut isumaqaatigiissut ilaatinneqarpoq. Umiarsuit, soorlu umiarsuit sinersorlutik takornariatitsisartut, nunat allamiut erfalasuinik erfalasoqarlutik angalasut imermut oqimaaloquttamut maleruagassat, naalagaaffimmi namminneerlutik erfalasoqarfimmi akuerineqarsimasut malittussaavaat. Naalagaaffik erfalasoqarfiusoq Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqaatigiissummut ilaanngippat, umiarsuit sinersorlutik takornariatitsisartut naalagaaffimmut isumaqaatigiissummik atuutsitsiviusumut tikinnermimi isumaqaatigiissut malittusasavaat.

Tusarniaaneq

Siunnersuut 10. juuli 2020-miit 7. agusti 2020-ip tungaanut tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarpoq. Tusarniaarnermi akissuteqaatit attuumassuteqarneri malillugit ilanngunneqarput.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalackersuisut sinnerlugit immikkoortoq Inatsisartuni kajumittumik suliaassanngorlugu tunniuppara.

Ilanngussat:

1. Imermut Oqimaaloquttamut Isumaqaatigiissut
2. Allakkiaq – Imermut Oqimaaloquttamut isumaqaatigiissummik saqqummiussineq